

Asia: VN/21121/2024

Kysely EU:n verkkolähetysdirektiivin (2019/789) kansallisen täytäntöönpanon vaikutuksista eri toimijoiden näkökulmasta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko 25 h §:n muutos selkeyttänyt alkuperäistä lähettämistä ja edelleen lähettämistä koskevan sääntelyn soveltamista ja onko lainmuutoksilla (25 h § ja 25 m §) ollut vaikutusta omaan toimintaan tai edustamienne tahojen toimintaan?

-

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

Ei ole selkeyttänyt tilannetta. Edellisen tekijänoikeuslain uudistuksen yhteydessä tehty muutos 25 h §:ään ei selkeyttänyt tilannetta liikenne- ja viestintävaliokunnan lausunnon edellyttämällä ja kannattamalla tavalla.

2. Palveleeko nykyinen sääntely ohjelmien tuotantojen ja lähettämisen kokonaisuutta eri osapuolet huomioon ottaen?

Ei, perustele

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

Ei palvele. Alkuperäisen lähettämisen ja edelleen lähettämisen määritelmien epäselvyydet tulee viimeistään nyt selkeyttää. Epäselvä tilanne aiheuttaa vastakkainasettelua ja luottamuspulaa eri osapuolten välillä.

a) Onko 25 h §:n muutos selkeyttänyt alkuperäistä lähettämistä ja edelleen lähettämistä koskevan sääntelyn soveltamista kaapeliyritysten ja taloyhtiöiden toiminnassa?

Ei, perustele

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

Oikeudellinen epävarmuus tuotantoyhtiöille, televisioyhtiöille, kaapeliyrityksille, taloyhtiöille ja muille yhteisantenniverkoille ei ole omiaan tukemaan nykyisenkaltaista laajaa maksutonta kanavatarjontaa kansalaisille. Lainsäädännöllä on kyettävä luomaan vakaa ja ennustettava toimintaympäristö.

Televisioyhtiöt ovat hankkineet oikeudet kaikille jakeluteille kattavasti koko Suomen alueelle ja kaikille oikeudenhaltijoille on korvaukset maksettu. Alkuperäistä lähetystä toteuttaessaan lähettäjäyhtiöt voivat käyttää alihankkijoita ja hyödyntää erilaisia verkkoja. Vapaasti vastaanotettavien kanavien lähettämisessä käytetty teknologia tai jakelutapa antenni-, kaapeli- tai yhteisantenniverkoissa ei tee kotimaisten kanavien jakelusta lähtökohtaisesti edelleen lähettämistä. Verkkolähetysdirektiivi edellyttää teknologianeutraalia sääntelyä – antenniverkko kattaa koko Suomen alueen, mutta omalla antennilla vastaanotetaan tv-kanavia käytännössä vain omakotitaloissa. Suurin osa kiinteistöistä vastaanottaa kotimaiset maksuttomat tv-kanavat kaapeli- tai yhteisantenniverkosta.

Verkkolähetysdirektiivin mukaan teknistä välittämistä ei katsota edelleen lähettämiseksi. Määrittävää alkuperäiselle lähettämislle on myös, että oikeudenhaltijat ovat luovuttaneet lähettäjäyrityksille tarvittavat oikeudet ja oikeudenhaltijoille on korvattu käytöstä (tämä on vahvistettu myös EU-käytännössä C-138/16 - AKM, 28-30 kohta). Kuten talousvaliokunta on lausunnossaan edellyttänyt, tekijöillä ja oikeuksien käyttäjillä kuten tv-yhtiöillä tulee edelleenkin olla oikeus sopia ensisijaisesti suoraan keskenään oikeuksien käytöstä kaikissa jakeluteissa.

Perustuslakivaliokunta on myös ottanut lausunnoissaan kantaa kaksinkertaisten korvausten perusteettomuuteen (PeVL 7/2005 vp ja PeVL 64/2014) toteamalla muun muassa seuraavaa: ”Tekijän oikeus saada korvaus alkuperäisen ohjelman lähettäjäyrityksen lisäksi myös ohjelmaa jakavalta teleyritykseltä ylittää valiokunnan mielestä sen, mihin tekijällä tulee kohtuudella olla tällaisessa tilanteessa oikeus”.

Verkkolähetysdirektiivi koskee vain rajat ylittävää toimintaa, ja sen tarkoitus on vain täydentää suoraa sopimista tekijöiden ja lähettäjäyhtiöiden välillä niissä tilanteissa, joissa lähettäjäyritys ei ole hankkinut tarvittavia oikeuksia toisen jäsenvaltion alueelle. Edelleen lähettämisen konstruktion ei ole koskaan tarkoitus syrjäyttää suoraa sopimista ja alkuperäistä lähettämistä.

Alkuperäinen lähettämisen ja edelleen lähettämisen määritelmiä on täsmennettävä ja tekijänoikeuslaissa tulee vahvistaa nykytila: Kotimaisten vapaasti vastaanotettavien tv-kanavien jakelu antenni- kaapeli- ja yhteisantenniverkoissa on alkuperäisen lähettämisen piiriin kuuluvaa toimintaa.

Kunnioitavasti,

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta

Kai Massa

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunnan puheenjohtaja

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta on laaja yhteenliittymä yrityksiä ja yhteisöjä, jotka käyttävät toiminnassaan tekijänoikeuden suojaamia luovia sisältöjä. Tekijänoikeuksien neuvottelukunnan työhön osallistuvat: FiCom ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Teknologiateollisuus ry, Medialiitto ry, Kirjakauppaliitto ry, Palvelualojen työnantajat PALTA ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Keskuskauppakamari, Suomen yrittäjät ry, RadioMedia ry, Suomen Hiusyrittäjät ry, Suomen Taksiliitto ry, Marketing Finland ry, Filmikamari ry, Finnet-liitto ry, DNA Oyj, Elisa Oyj, Telia Company Abp, Kirkkohallitus, Alma Media Oyj, Sanoma Media Finland Oy, MTV Oy ja Yleisradio Oy.

b) Onko kaapeliyritysten ja taloyhtiöiden toimesta tapahtuva televisiosisällön jakelu kansalaisille vähentynyt, kasvanut tai muutoin muuttunut uuden sääntelyn (25 h §) seurauksena? Liittäkää vastaukseen mahdollinen tilastotieto.

-

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

-

c) Ovatko verkkoyritykset ja taloyhtiöt joutuneet maksamaan uuden sääntelyn (25 h §) seurauksena uudelleen tekijöille televisiosisällön edelleen lähettämistä korvauksia tilanteessa, jossa alkuperäinen lähettäjä on jo maksanut tekijöille koko Suomen osalta televisiosisältöä koskevista oikeuksista? Liittäkää vastaukseen mahdollinen tilastotieto.

-

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

-

4. Eduskunnan lausuman (EV 312/2022 vp) mukaisesti arvioinnissa tulee huomioida myös perusoikeusvaikutusten punninta suhteessa sääntelyn tulkinta- ja soveltamiskäytäntöihin ja määrittelytarpeet erityisesti alkuperäisen ja edelleen lähettämisen suhteen. Korkeimmassa oikeudessa on vireillä oikeudenkäynti, jossa on kyse televisiolähetysten edelleen lähettamisestä. (Markkinaoikeus on antanut asiassa ratkaisun MAO:285/19, joka ei ole lainvoimainen <https://markkinaoikeus.fi/fi/index/paatokset/teollisjatekijanoikeudellisetasiat/mao28519.html>.)

Miten näkemyksenne mukaan tuleva korkeimman oikeuden ratkaisu tulisi ottaa huomioon eduskunnan lausumassa tarkoitetussa arvioinnissa? Perustele lyhyesti alla olevaan tekstikenttään.

-

Massa Kai
Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta